

Resolutie “Randvoorwaarden Interbestuurlijke Samenwerkingsagenda Energiesysteem (ISA)”

De leden van de VNG, in de Najaars ALV bijeen te Utrecht op 28 november 2025:

Constateernde dat:

- De VNG bij het ondertekenen van het Klimaatakkoord randvoorwaarden heeft gesteld
- In 2023 een actualisatie heeft plaatsgevonden, waarbij de randvoorwaarden als volgt zijn vastgesteld:
 - “*Het speelveld en uitvoeringskracht gemeenten op orde*”: gemeenten hebben handelingsperspectief en instrumentarium nodig, de economische (arbeidsmarkt), juridische (soortenbescherming, stikstof) en fysieke (voldoende ruimte en netcapaciteit) voorwaarden moeten ook op orde zijn
 - “*Haalbaar, betaalbaar en rechtvaardig voor de samenleving*”: aan “haalbaar en betaalbaar” is ook het thema “rechtvaardigheid” toegevoegd. Dit element is in de verhouding tussen overheden en burger door verschillende maatschappelijke ontwikkelingen steeds belangrijker geworden. Ook de WRR noemt rechtvaardigheid een belangrijke pijler van het klimaatbeleid.
 - “*We doen het samen en in vertrouwen*”: de problemen waar gemeenten tegenaan lopen worden soms traag onderkend, terwijl snelle oplossingen noodzakelijk zijn (bijvoorbeeld de overdaad aan subsidieregelingen en SPUK's met elk hun eigen eisen en verplichtingen). Daarom willen we in het gesprek met het Rijk nog nadrukkelijker ook de onderlinge relatie benoemen
 - “*Houd koers richting 2050*”: omdat onze doelen niet stoppen in 2030 willen we ook voorbij 2030 kijken naar 2050 en inventariseren wat we richting 2030 nodig hebben om daar te komen.

Overwegende dat:

- Het wenselijk is om een aantal randvoorwaarden te formuleren die onze positie bij de verdere uitwerking van de Interbestuurlijke Samenwerkingsagenda (ISA) versterken.
- De oorspronkelijke randvoorwaarden Klimaatakkoord onverkort van kracht blijven en deze ook voor ISA van toepassing verklaren.
- De oorspronkelijke randvoorwaarden vragen om een actualisering in het licht van de actuele uitvoeringspraktijk en de maatschappelijke ontwikkelingen

Spreekt uit dat:

- De oorspronkelijke randvoorwaarden Klimaatakkoord onverkort van kracht blijven
- Aan deze randvoorwaarden de volgende twee randvoorwaarden voor ISA en het vervolgtraject worden toegevoegd:
- “*Wederkerigheid*”:
 - De overheden hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij de vormgeving van het toekomstig energiesysteem, op basis van een afweging van de publieke belangen uit het Nationaal Plan Energiesysteem
 - Invulling van de toekomstige afspraken dienen te berusten op de wederkerigheid tussen overheden
 - De medeoverheden zijn afhankelijk van elkaars inzet. Afspraken worden niet top-down, maar gezamenlijk vormgegeven met begrip en respect voor elkaars belangen en positie.
 - Onze samenwerking gaat verder dan het samen stellen van doelen. Om die doelen te halen hebben we elkaar nodig bij de uitvoering en voor het oplossen van knelpunten.

- *“Gelijk speelveld”*:
 - Voor een effectieve en efficiënte uitvoering is een gelijkwaardig speelveld tussen overheden noodzakelijk
 - Transparantie en gelijke toegang tot data zijn cruciaal om integrale keuzes te kunnen maken.
 - Wij maken keuzes die passend bij het schaalniveau van de uitvoering en binnen de bestuurlijke verhoudingen in het Huis van Thorbecke.